

taret. Et hom. 4. de Laudibus Pauli addit, Deum singulari quadam providentiæ suæ dispositione grandia rerum divinarum mysteria viro illi caelesti referasse. Cælum est, ait, in quo iustitiæ sol regnat; pelagus est purissimus & altissimus, infinita sapientiæ abyssum continens. Et in 2. Timot. 3. hom. 4. scientiam & eloquentiam Pauli insidentis Spiritui & singularis gratiæ prodigio adscribit. Antequam ad Christi fidem converteretur, ait, Græcarum literarum pene rudis, nihil eorum norat, quæ apud externos in pretio habentur; solo Hebraico eloquio excultus erat; quo sermonis genere nihil contemptibilius apud Romanos; vir erat Ciliæ, qui vitam scenofatoriâ tolerabat; veste erat & habitu corporis temendus. Quæ à S. Chryostomo hic asseruntur de ignoratis ab Apostolo Græcis literis ante datum fidei nomen, nobis planè, quemadmodum supra insinuavimus, nequaquam probantur.

Idem S. Doctor lib. 4. de Sacerdotio in eos invehitur, qui Paulum tanquam hominem humanarum literarum rudem contemnebant. Fatetur ille quidem, humanæ eloquentiæ exercitium viro defuisse, instructum tamen alioqui defendit vi & scientiâ, promovendis Fidei rebus opportunâ. Si quis comparationem instituat inter eloquentiam Apostoli, & Ifoctatis, Demofthenis, Thucididis, & Platonis, fateatur oportet, quemadmodum ipse pariter de se testatur Apostolus, artificioso eloqui genere destitui virum; præstare tamen scientiâ veritatis & Religionis. Quod tamen viro fuisse par est eloquentiæ robur, cum maximè confundendos suscepit Judæos, cum refutandos Gentiles in pleno Areopagitarum consessu verba fecit? Quinam, rogo, nisi ad eloquentiam viri, persuasi Lyfrenses Apostolo tanquam Mercurio litandum susceperant? Unde tanta erga ejus scripta admiratio capit, non Christianos modò, sed Judæos, ipsosque Paganos? Nonne ex robustâ illâ, masculâ & insitâ quadam viro eloquentiâ?

S. Hieronymus Epist. 61. ad Pammach. scribit, Vas illud electionis tanquam buccinam aliquam Evangelii clangentem habendum esse, tanquam mugientem Leonem Juda, tanquam eloquentiæ Christianæ fluvium, qui admiratione potius quàm verbis rapit in contemplationem abditissimorum Christianæ Fidei mysteriorum, omnibus retro sæculis ignotorum, & in diviniæ Sapientiæ abyssum introducit. Quam quotiescumque lego, addit ille, videor mihi, non verba, sed audire tonitrua. Persuasum habet idem S. Doctor (q), Apostolum non nisi demissione quadam & modesta de se sententiis humilitate scripsisse 2. Cor. 11. 6. Et si imperitus sermone, sed non scientiâ; namque, ait S. Doctor, illi utrumque non deerat, sed unum humiliter veniebat. Demonstrat alibi (r), excultissimum fuisse virum in regulis dialecticæ, quemadmodum satis demonstrant, quæ prosequitur, argumenta, & quas ex constitutis à se principiis consecutiones urgendis ad-versariis deducit.

q Hieron. ad Marcellam, de Ephod, &c.

r Hieron. ad Paulam, de alphabeto Psal. 118.

Ex Epistolis Pauli ac maximè ex Epistola ad Romanos, (s) plura detruncabant Marcionita. Ita e.g. è postrema hac Epistola duo integra novissima capita demebant (t). Hæreticorum verò alii, veluti Ebionita (u), universas sine exceptione rejiciebant, utpote erroribus suis planè è diametro contrarias. Enkratitæ & Marcionitis geminæ Epistolæ ad Timotheum, & singularis ad Titum invasæ fuerunt (x). Quidam Fabricii discipulus, quem Scripto suo exagitavit Augustinus (y), contendeat, in Epistolis Pauli plura admisceri, Spiritu Sancto auctore non scripta, quibus scribendis viri industria sive spiritus hominis valuisse; quod maximè de Epistola ad Philemonem sentiebat, & de aliis quibusdam, quæ Apostolus absque speciali Dei revelatione nosse poterat. Sed aliter Ecclesiæ Catholicæ visum, cui quatuordecim Epistolæ integrè profus, nulloque dempto, tanquam divinum Opus probantur. Tertulliani ætate fide earum Epistolarum Autographa, vel ex Autographis descripta Exemplaria servabantur. Authentica ipsa, litera Apostolorum sonantes vocem, & representantes faciem uniuscujusque [z]. Idem in lib. de Monogam. cap. 11. ad Greg. cum originale S. Apostoli provocat: Scimus planè non sic esse in Græco Authentico, quomodo in usum exiit.

Alibi etiam animadvertimus, modum Epistolæ ad Romanos imponere Apostolum facile voluisse, in exitu capitis 14. cui deinde opportunum tempus nactus, duo sequentia capita subtexit; quin & caput 16. variis constare post inscriptis, colligitur ex illa clausula bis recurrenti: Gratia Dei sit cum omnibus vobis; ac tandem similis clausula in exitu capitis 15. legitur: Deus pater sit cum omnibus vobis. Amen.

S. Pauli nomine scripta plurima vulgata sunt tanto viro indigna. Notæ sunt Epistolæ Senecæ ad Paulum, & vicissim; sicut & alia supposititia ejusdem Pauli ad Laodicenos. Meminit post Origenem de Princip. lib. 1. cap. 2. Eusebius histor. Eccl. lib. 2. cap. 25. Actuum quorundam S. Pauli, in quibus plura tum de itineribus cum de rebus ab eo gestis. Nicephorus lib. 2. cap. 25. longum ex eo Opere fragmentum recitavit certaminis, veri, an secus, quod Paulo in urbe Ephesi bestiis expolito subeundum fuit.

Discipuli Simonis Magi erroribus suis vulgo imperito approbandis Librum eâ de re supposuerunt, inscriptum: Prædicatio S. Pauli (a); cujus præter nomen nihil ad posteros transmissum est. Non defuisse narrat Tertullianus contra Marcion. lib. 4. cap. 5. viros, qui Evangelium S. Lucæ Paulo Apostolo tribuerent, eâ planè ratione adductos, quâ Discipulorum omnia ad Magistros referre solemus. Longius adhuc alii excurrentes (b) autumarunt, distante Apostolo exceptum Evangelium illud à S. Luca; persuasum interim habentes, semper opus illud insinuasse Apostolum, quoties phrasim illam usurparet (c): Secundum Evangelium meum; quod nos in Prolegomenis ad S. Lucam discussimus. Ejus tandem nomine inscripserunt alii Evangelium &

s Tertull. 1. 5. cont. Marcion. c. 13. Quantas autem foveas in ista maximè Epistola Marcion fecerit, auferendo quæ voluit, de nostri Instrumenti integritate patebit. t Origen. ad finem c. 16. Ep. ad Romanos. u Irena. l. 1. c. 26. Euseb. l. 3. hist. Eccl. c. 27. x Tertullian. contra Marcion. l. 5. c. 2. y Aug. lib. contr. Adversar. Leg. & Prophet. z Tertull. de Præscript. c. 36.

a Cyprian. edit. Oxon. tom. 3. de Baptismo pag. 30.

b Athanas. seu alius in Synop. Sac. Script. Appendic. c Rom. 2. 16. & 16. 25. & 2. Timoth. 2. 8.

& Apocalypsim, à Concilio Romano sub Gelasio censurâ iusta.

Presbyter quidam Asiæ supposuerat Pauli Apostoli nomine Itinerarium quoddam S. Pauli & Theclæ; sed fraudis suæ pariter confessione à S. Joanne Evangelista convictus, amotus fuit à Sacerdotio (d). Apostolum in hæc verba loquentem inducit S. Clemens Alexandrinus, qui facillè sermonem illum ex Opere aliquo apocrypho descripsit (e): Libros Græcorum sumite; agnoscite Sybillam, quomodo unum Deum significaret, & quæ futura sunt. Hystaspem sumentes legite, & invenietis Dei Filium multò clarius, & apertius scriptum, & quemadmodum adversus Christum multi Reges instruent aciem, odio habentes illum, & istos, qui gestant nomen ejus, & Fideles ejus, illiusque tolerantiam, & adventum. Deinde uno verbo nos interrogat: totus autem mundus, & quæ sunt in mundo, eujus sunt? nonne Dei? Sed non inviti credimus, verba illa ejusdem impostoris fraude supposita fuisse, qui nobis fictas Sybillas & non genuinum Hystaspem fabricavit.

Suspicati sunt nonnulli, Apostolum inter

d Tertull. de Baptismo c. 17. Hieron. de viris Illustr. c. 7. e Clemen. Alexan. l. 6. Strom. pag. 636.

duas Epistolas ad Theffalonicenses mediam aliam scripsisse ad Fideles pariter ejus Urbis; quod illis in mentem venit ex verbis Apostoli 2. Theffalon. 2. 2. Non cito moveamini, neque per Epistolam, tanquam per nos missam, quasi instet dies Domini. Sed eo Apostoli testimonio probaretur tantum, hæc Epistolam, si fortè aliqua missa est, Pauli Apostoli ementitum nomen presertulisse. Tertiam etiam ad Corinthios Epistolam inoixerunt alii ex illis 1. Cor. 5. 9. verbis: Scripsi vobis in Epistola ne commisceamini fornicariis. Sed præstat postrema hæc ad priora Apostoli verba 1. Cor. 3. 16. 16. referre: Nescitis quia Templum Dei estis, & Spiritus Dei habitat in vobis? Si quis autem Templum Dei violaverit, disperdet illum Deus: & alia 1. Cor. 5. 6. Nescitis quia modicum fermentum totam massam corrumpit? Secundam denique Epistolam ad Ephesios quidam suspicati sunt ex illo ad Ephes. 3. 2. Quoniam secundam revelationem notum mihi factum est sacramentum, sicut supra scripsi, in brevi. Sed verba illa ad superius caput 2. ejusdem Epistolæ referre juvat.

DISSERTATIO IN PRÆDESTINATIONEM ET REPROBATIONEM HOMINUM.

Dogma est Christianæ Religionis sanctum assertumque, homines ab ipsa eternitate irrevocabili decreto sive gloriæ, sive reprobationi eternique supplicis addictos fuisse. Omnium etiam Catholicorum Theologorum consensu certum est & exploratum, prædestinationem ad gratiam, & vocationem ad Fidem, Dei munificè liberalitate donari. Quare aliud quæstionis de prædestinatione & reprobatione hominum agitata punctum est; quæstionis nempe, quæ tot jam sæculis viros doctos in partes distaxit, ac turbas in Ecclesiâ concivit non infrequentes. Totus igitur controversiæ cardo in eo versatur, ut ratio ipsa prædestinationis, & quæ fuerint Deo prædestinandi reprobandique homines, causæ assignentur. Qui etiam fieri possit, ut variæ illæ Scripturæ phrasæ conciliantur, quarum aliqua hominis salutem libero ejus arbitrio integram committunt; alix verò Deo totam reservari ferunt? Quæ sit pariter ratio componendi gratiam, atque infallibilem certamque divinorum decretorum vim cum ipsa hominis libertate? En totus quæstionis cardo, quem plenius versandum in hac nostra Dissertatione neque suscipimus, neque, si maximè suscipere statueremus, ut tantam rem pro dignitate unicâ Dissertatione tractarem, nunc Dissert. Calmet Tom. II.

quam contingeret. Quare id potius agendum est nobis in presentiâ, ut historicam quandam narrationem texamus variè & multiplici illius rationis, qua controversia ista in Ecclesiâ ad nostram usque ætatem tractata est; designato tandem systemate, quod nos commodissimum præ omnibus tollendis difficultatibus judicamus.

Veteres Judæi animas antea existere quàm in corpora immitterentur persuasi, ita de prædestinatione & reprobatione reputasse credendi sunt, quasi Deus insitâ in animabus ad bona vel mala ab ipsis in corpore præstanda indole perspectâ pro futuris illorum meritis premia vel supplicia disponderet. In Ecclesiâ Christiana Systema illud Origeni ejusque sectatoribus arrisit. Post Origenem, animadvertentes Patres quantis abusionibus per Manichæos & Marcionitas exponeretur principium illud de recta pravaque animarum indole, antequam in corpora illaberentur; illud sibi asserendum susceperunt, Deum supplicia vel præmia decernere, non pro antea meritis, quod Origeni persuasum, sed future vitæ operibus inspectis, quæ bono pravoque liberi arbitrii divinâ gratiâ adjuti usu præstarentur. Ita de prædestinatione S. Chryostomus & Græcorum plerique.

Plus aliquid libertati indulgendum censuit Pelagius, defendens, prædestinare Deum ac reprobare homines, prænoscentem rectum ac